

SLOVENSKI SOKOL.

Štev. 9.

V Ljubljani, 25. septembra 1905.

Leto II.

Zgodovina Sokolstva.

(Dalje.)

Leta 1863. se je razširil sokolski krog v čeških deželah za pet novih društev. Naraščanje sokolskih društev je naravno vedlo k spojitvi v ozek, zaključen krog. Že meseca avgusta leta 1863. se je na izpodbudo M. Tyrša zbral v Pragi poseben zbor za gojitev vzajemnosti slovanskih telovadnih društev. Posameznim društvom so se poslali dopisi, v katerih se je zbor ponudil, odgovarjati na raznotera vprašanja in dajati, v kolikor bo za to naprošen, po možnosti nasvete glede notranje uredbe in predvsem glede tehničnega vodstva sokolskih društev. Dalje je zbor pozval sokolska društva, da bi iz svoje srede poslala enega izmed vaditeljev ali izmed izurjenejših članov, ki bi se udeležil pravkar osnovanega posebnega učnega tečaja. In v resnici so se meseca septembra 1863 sešli vaditelji iz Jaromčera, Tabora, Příbrame, Poděbradov, Mlade Boleslave, Turnova in Kralj. Dvora, s katerimi se je pričel pouk v konviktskih prostorih. Teoretična razlaga in praktični pouk, pri čemer se je zlasti gledalo na urejeno „vzorno telovadbo in

poučevanje“, sta se menjavala ves dan, in dejansveno se je posrečilo, podati vaditeljem pregled vadbenega sestava in za daljši čas tudi tvarino za pouk.

Taki sestanki bi se bili morali ponavljati vsako leto. Tu pa je posegla vmes policija in začela se je vrsta strogih preiskav, ki so „zboru za vzajemnost“ storile konec. To je bil prvi poskus za vzajemno spoznavanje in zbliževanje sokolskih vrst, ki so v teku časa naredile nerazdružno enotno zvezo, utrjeno vsled skupnega cilja. Ali ta zveza ni ostala omejena na češke dežele; komaj je sokolska stvar trdno zasadila tu svoje korenine, že se je pokazala tudi v ostalem slovanskem svetu.

Ognjeviti slovanski jug je prvi na svojih tleh pozdravil Sokolstvo.

Osnova „Južnega Sokola“ v Ljubljani. *)

Kakor v Pragi, tako se je tudi v Ljubljani izprva hotelo osnovati telovadno društvo, ki naj bi bilo obsegalo pripadnike obeh narodnosti. In kakor v Pragi tako se je tudi v Ljubljani morala izjaloviti ta namera, tudi tu se

*) Viri: „Poročilo tajnikovo na občnem zboru Južnega Sokola 29. decembra 1864.“

„Letno sporočilo ljubljanskega telovadskega društva Južnega Sokola“. 1865.

„Historično-statistični pregled delovanja telovadnega društva „Sokola“ od začetka svojega obstoja, to je od leta 1862. do začetka leta 1871.“

je pokazalo, da se telovadba ne da ločiti od narodne stvari, da jo ž njo vežejo najože vezi.

Dejansko izpodbudo za osnovo telovadnega društva v Ljubljani je dal Bernard Jentl, ki je dne 27. julija l. 1862. razposlal naslednji

Poziv.

„Mens sana in corpore sano“.
Zdrava duša v zdravem trupu.

Vsakteremu bo že znano, kako koristna je telovadba ali gimnastika, kako se s telovadbo krepča telo in duša. Koristno bi bilo tedaj, da bi se gimnastika tudi v Ljubljani bolj udomačila in da bi se napravilo gimnastično ali telovadno društvo. Kdor bi hotel pristopiti takemu društvu, naj naznani to s svojim podpisom. Vse drugo se bo bolj natanko določilo (namreč: pravila društva, prostor, gim-

nastična lopa itd.), ko bo dosti podpisov.

Ta poziv je podpisalo nad 50 gospodov. Na drugi pismeni poziv so izvolili iz svoje srede začasni odbor petih članov. Izvoljeni so bili: Fr. Vidic, dr. Žerovec, P. Drahsler, J. Globočnik in J. Železnikar. V ta pripravljalni odbor je pozneje vstopil še dr. Karel Bleiweis. Odbor je po nemških vzorcih sestavil pravila in jih predložil 21. decembra 1862 vladi v potrjenje. Ali odborniki Vidic, Bleiweis in Drahsler so morali dvakrat pravila preurediti in trikrat iti k c. kr. namestništvu, predno so dosegli odobritev. Vlada je naposled pravila potrdila z odlokom z dne 25. septembra l. 1863., št. 1536.

Med dolgim čakanjem odobritve pravil pa so se kot telovadci vpisani Nemci ločili od Slovencev, mislečih iz početka, da bo možno prijateljsko skupno delo. (Dalje prih.)

Proste vaje.

(Dalje.)

O enakostranskih gibih iztegnjenih rok dobimo naslednji pregled:

α) Ravni:

- I. predročiti;
- II. zaročiti;
- III. odročiti;
- IV. vzročiti;
- V. priročiti.

β) Prečni:

- I.: 1. predročiti na desno,
- 2. „ na levo;
- 3. „ ven,
- 4. „ not.
- II.: 1. zaročiti na desno,
- 2. „ na levo;

- 3. zaročiti ven,
- 4. „ not.

III., IV., V.: prečnega odročjenja, vzročjenja in priročjenja nimamo.

γ) Poševni:

- I.: 1. predročiti gor,
- 2. „ dol;
- 3. „ na desno gor,
- 4. „ na desno dol;
- 5. „ na levo gor,
- 6. „ na levo dol;
- 7. „ ven gor,
- 8. „ ven dol;
- 9. „ not gor,
- 10. „ not dol.

- II.: poševnega zaročenja ni-
mamo.
- III.: odročiti dol.
- IV.: 1. vzročiti na desno,
2. „ na levo;
3. „ ven,
4. „ not.
- V.: poševnega priročnja ni-
mamo.

b) Raznostranski gibi iztegnjenih rok.

Če ena roka izvede enega gibov, navedenih v pregledu enakostranskih gibov iztegnjenih rok, druga pa ne s tem vzporednega ali enakega giba, temveč kakšnega drugega izmed imenovanih v pregledu, govorimo o raznostranskih gibih rok. Desna roka n. pr. predroči, leva obenem zaroči. Pri enakostranskih gibih ne imenujemo posamezne roke; ker obe roki izvedeta vzporeden ali enak gib, velja torej za obe isto. Tu pri raznostranskih gibih pa nam je imenovati gib vsake roke posebej: dotičnemu nazivu pritaknemo ime roke, s katero je gib izvršiti, na pr.: „predročiti z desno, zaročiti z levo.“ Nimamo pa tukaj nazivov „na desno“ in „na levo“. Za eno roko pomenjajo namreč isto kakor „ven“ ali „not“. Naziva „na desno“, „na levo“ imamo le pri enakostranskih položajih, oziroma gibih, kjer značita vzporedni položaj, vzporedni gib obeh rok na isto stran, položaj posamezne roke pa je pri tem vzporednem položaju obeh rok isti kakor pri položajih, označenih z „ven“, „not“. Pri „predročenju (zaročenju, vzročanju) na desno“ na pr. ima desna roka isti položaj kakor pri „predročenju (zaročenju, vzročanju) ven“, leva roka pa istega kakor pri „predročenju (zaročenju, vzročanju) not“.

Da bi dobili popoln pregled raznostranskih gibov, bi morali za eno roko vsakega izmed enostranskih gibov — izvzemši one, katerih nazivi imajo besedi „na desno“ ali „na levo“ — navesti po vrsti v zvezi z vsemi drugimi za drugo roko: „predročiti z desno, zaročiti z levo“, „predročiti z desno, odročiti z levo“ i. t. d.; ravno tako: „predročiti z levo, zaročiti z desno“, „predročiti z levo, odročiti z desno“ i. t. d. Tako bi dobili izredno veliko množino gibov. Izvajamo pa razmeroma malo vseh teh gibov. Za izbero je odločilna praktičnost in mičnost.

c) Enostranski gibi iztegnjenih rok.

To so gibi ene same roke, med tem ko imamo drugo v priročnju ali pa jo držimo v kakšnem drugem položaju v drži.

Nazivoslovje je isto kakor pri raznostranskih gibih: vse nazive enakostranskih gibov, v katerih imamo besedi „na desno“ ali „na levo“, opuščamo, ostalim pritaknemo ime roke, s katero se gibamo („z desno“ ali „z levo“). Pregled teh gibov dobimo, če za vsako roko napišemo vse v pregledu enakostranskih navedene, izvzemši one, katerih nazivi imajo besedi „na desno“ ali „na levo“.

2. Gibi rok s skrčevanjem in suvanjem.

a) Enakostranski.

Roki skrčimo, če spodnjo leht kolikor mogoče primaknemo k zgornji. Skrčeni položaj rok, skrčenje, imenujemo po položaju zgornje lehti: ako je pri skrčenju zgornja leht v položaju, kakor ga ima pri iztegnjeni roki v priročnju, predročenju, zaročenju i. t. d.,

nazivljemo položaj skrčene roke: priročno skrčenje, predročno skrčenje, zaročno skrčenje in tako dalje primerno nazivom položajev iztegnjenih rok.

Skrčenje, pri katerem bi zgornja leht zavzemala prečne ali poševne položaje, za prakso po veliki večini ni ugodno. Izmed skrčitev, pri katerih je zgornja leht v ravnem položaju, izvajamo največ zaročno skrčenje, predročno in odročno redkeje, najmanj pa vzročno.

Spodnja leht more pri skrčenju imeti razne položaje, le pri zaročnem skrčenju jih ne razločujemo več: spodnja leht je tu pod zgornjo, pest pod ramo (pazduho). Pri vzročnem skrčenju spodnja leht in pest smerita ali nazaj ali pa na znotraj (pest za vratom.) Če pri priročnem, predročnem in odročnem skrčenju ni položaj spodnje lehti ali mesto pesti posebej navedeno, se običajno razume, da je pri priročnem skrčenju pest pred ramo, spodnja leht v bočni ravnini smereča navzgor; pri predročnem in odročnem skrčenju pa pest nad ramo, spodnja leht nad zgornjo. Druge položaje, ki so večinoma zelo redki, treba posebej označiti: pri priročnem skrčenju: pesti na prsi — na hrbet (križ); pri predročnem skrčenju: pesti križema na prsi (spodnji lehti not); pri odročnem skrčenju: pesti pod ramo (pod pazduho, spodnja pod zgornjo lehtjo) — pesti pred ramo (spodnja pred zgornjo lehtjo).

V skrčenju more roka preiti na dva načina. Pri enem se roka giblje v ramenskem in laktnelem členku, premikata se tedaj zgornja in spodnja leht, približujeta se druga drugi. Ta način skrčenja (skrčenje v ožjem pomenu)

razumemo, kadar pravimo kratko: skrčiti, skrčenje (skrčiti, skrčeni).

Drugi način skrčenja imenujemo upogniti, upognjenje (ohnouti, ohnuti): pri tem se giblje roka samo v laktnelem členku, zgornja leht je do cela nepremična, giblje se samo spodnja leht (in seveda pest.) Da označimo ta način skrčenja, zamenjamo naziv „skrčiti“ z nazivom „upogniti“: priročno upogniti, predročno upogniti i. t. d.

Če smo roko skrčili na prvi način, pride zgornja leht vedno v drug položaj, kakor ga je imela v tistem iztegnjenem položaju roke, iz katerega smo roko skrčili, ima torej s tem raznoimenski položaj. Iz priročnega n. pr. ne moremo rok priročno skrčiti (v ožjem pomenu), moremo jo le priročno upogniti, zakaj le pri upognjenju ostane zgornja leht nepremaknjena, torej v istem položaju, kakor ga je zavzemala v priročnem. Skrčiti moremo potemtakem le v skrčene položaje, ki so raznoimenski s prejšnjimi iztegnjenimi, upogniti pravzaprav le v istoimenske skrčene položaje.

Vendar pa moremo naziv „upogniti“ rabiti tudi tedaj, če iz enega iztegnjenega položaja premaknemo roki v drug iztegnjeni položaj, ko pa smo tega dosegli, takoj gib nadaljujemo samo s spodnjo lehtjo, če torej naredimo ozko spojeno sestavo ali kombinacijo gibov iztegnjenih rok s upognjenjem rok, n. pr.: iz odročnega predročimo in takoj, ne da bi količkaj počakali v predročnem (v iztegnjenem položaju), upognemo roki predročno, pesti križema na prsi. Namesto: „predročiti in spojeno predročno upogniti“ smemo tu reči kratko: „predročno upogniti“; ker moremo roki predročno upogniti le iz istoimenskega iztegnjenega položaja, torej tu iz predročnega, je samo po sebi umevno, da moramo, če že nimamo rok v predročnem, prej predročiti, nego moremo roki predročno upogniti.

Iz skrčenih položajev moremo roki iztegniti zopet na dva načina, podobno dvema načinoma skrčitve. Če se roka krepko pomakne v iztegnjeni položaj in se pri tem giblje v laktne in ramen-skem členku, smo jo „sunili“ v izteg-

njeni položaj; pest, ki se pri skrčenju navadno nagne k rami, se uravna s palcem v dotično smer. Če pa ostane zgornja leht nepremična in se premika samo spodnja leht, imenujemo ta gib „mahniti“.

(Dalje prih.)

Slavnost zagrebškega Sokola.

Tam, kjer je tekla pred tridesetimi leti zibelka prvemu hrvatskemu Sokolu, so se sešli v dneh 16. in 17. t. m. hrvatski Sokoli iz Banovine, Istre, Dalmacije in Bosne, da svečano praznujejo trideseto obletnico, odkar je oče hrvatskega Sokolstva ponosno vzletel v hrvatsko javnost, da prisostvujejo blagoslovljenju novega prapora in slavnostni otvoritvi poletnega telovadišča.

Hrvatskih Sokolov se je sešlo okoli 300. Poljsko sokolsko zvezo je zastopal nje starosta br. dr. Fiszer, Češko sokolsko zvezo so zastopali br. dr. Scheiner, dr. Vaniček in Mašek, slovenskih Sokolov pa je došlo nad 60; med temi je bil zastopan brežiški Sokol korporativno, ljubljanski, celjski, gorenjski in jeseniški po deputacijah.

Na predvečer slavnostnega dne je bila bakljada in podoknica kumici Boženi pl. Miletičevi. Pevsko društvo „Kolo“ je krasno pelo. Odlikovala sta se solista g. E. pl. Cammarota in g. dr. Stražnicki. Starosta zagrebškega Sokola je z iskrenimi besedami izrazil hvalo kumici in darovalki nove zastave. Iz tisoč in tisoč grl je zaorilo „živela kuma“.

Po bakljadi je bil komers na prostranem vrtu „Kola“, ki je bil do zadnjega kotička zaseden. Komers je ravnal podstarosta in načelnik zagrebškega Sokola br. Josip Hanuš. Govorili so v imenu Poljakov dr. Fiszer, v imenu Čehov tajnik Zveze češko-slovanskega sokolstva Mašek, v imenu Slovencev dr. Ravnihar, od Hrvatov: starosta zveze hrv. sok. društev Štefan pl. Miletič, dalje Moskovič, Janeček in Križ. Pri komersu je sodelovalo akademično pevsko društvo „Mladost“, kate-rega izvežbanost je znana tudi nam Slovincem. Razvila se je živahna in neprisiljena zabava. Stoprav proti 1. uri po polnoči je zaključil ravnatelj komersa sestanek.

V nedeljo zjutraj ob 8. uri je zagrebški Sokol s poljskim, češkim in slovenskim odposlancem obiskal Mirogoj (pokopališče), da izkaže dolžno hvaležnost onim, ki so se prvi trudili, da se je ukoreninila misel sokolska v hrvatskem narodu. Ovenčali so grobove prvega staroste Ivana Vončina, ustanovitelja Sokola v Zagrebu dr. Josip Fona in prvega načelnika Frana Hochmanna.

Ob polu 10. uri so se sestala vsa društva na vrtu „Kola“ in „Sokola“ ter v svečanem izprevodu odšla v katedralo. Pri maši je sodelovalo pevsko društvo „Kolo“. Tenor-solo je divno pel g. pl. Cammarota. Ob 11. uri se je pričelo blagoslovljenje nove zastave pred umetniškimi paviljonom, kjer so pričakovali izprevod zagrebške gospe in gospodične. Zastavo je blagoslovil preč. g. Cvetko Rubetić in z gorečimi besedami je navduševal hrvatsko Sokolstvo za vztrajno delovanje v prid svoje hrvatske domovine in v ojačenje Slovanstva. Govor je bil z navdušenjem sprejet. Novo zastavo so nato okitili dr. Scheiner v imenu Češko-slov. sok. zveze s srebrnim lipovim vecem, dr. Fiszer je poklonil v imenu Poljske sok. zveze krasen trak v narodnih barvah in istotako je pripela kumica na novo zastavo dragocen trak. Pri zabijanju žrebljev so govorili v imenu Čehov dr. Scheiner, ki je s svojim vznesenim govorom vprav elektriziral vse občinstvo — v imenu poljskega naroda dr. Fiszer in v imenu Slovencev dr. Ravnihar. Vsa društva so zapela hrvatsko himno, ki se je veličastno razlegala daleč naokoli. Nato so odkorakala sokolska društva pred novo sokolsko zastavo v poklonstvenem pohodu.

Ob 12. uri se je vršil v dvorani „Kola“ ob veliki udeležbi hrvatskih Sokolov in gostov slavnostni izredni občni zbor zagrebškega Sokola. Za mnogoletno zaslužno delovanje so bili izvoljeni za častne člane dr. Lazar Car,

Josip Hanuš, dr. Dragotin Mašek, dr. Franjo Bučar in Vilko Moskovič. Starosti br. dr. Vrbaniću so se priredile ob zaključenju zborovanja prirsčne ovacije.

Ob 1. uri se je pričel banket, pri katerem je vrlo pohvalno svirala domobranska godba. Navdušeni govori, spremljani z burnim odobravanjem in viharnim ploskanjem, so se vrstili drug za drugim. Govorili so dr. Vrbanić, Josip Hanuš, dr. Scheiner, dr. Fiszer, dr. Ravnihar, Majstrovic iz Spleta, Sirovica iz Šibenika, Popović v imenu srbskega Sokolstva. Zastavonoša br. Janiček je prebral došle brzoglavne pozdrave.

Ob polu 5. uri se je vršila javna telovadba na novem vežbališču, ki ga je ob tej priliki s krasnim in dolгим govorom svečano otvoril podstarosta in načelnik br. Josip Hanuš. Javno telovadbo je vodil vrlo načelnik Hrvatske sok. zveze br. Dragotin Šulce. Nastopili so na orodju najprvo zagrebški Sokoli, za temi pa druga hrv. sok. društva, med katerimi je pokazal posebno „Karloški Sokol“ veliko izvežbanost. Nekaj povsem novega so bile lepe vaje na dveh vzporednih bradljah s prožno desko, ki jih je izvajal vaditeljski zbor zagrebškega Sokola. Pri tej priliki smo z veseljem opazili,

da ima vaditeljski zbor Z. S. dobre moči — zdrav pomladek. Posebno pa so ugajale občinstvu proste vaje, ki so jih izvajali „Seljački Sokoli“ iz okolice Karlovške v narodnih nošah. Požrtvovalni njih načelnik je bil burno pozdravljen. Završila se je telovadba s prostimi vajami, katero je izvajalo 120 telovadcev, in sicer prve štiri oddelke vaj, določenih za 1. hrv. vsesok. zlet v Zagrebu prihodnje leto. Izvedba teh vaj je napravila lep učinek, vendar se je poznalo, da ni bilo dopoldne — skušnje, pri kateri bi se bili lahko opilili vsi malenkostni nedostatki glede temeljne postave in tempa. Po telovadbi se je začela na vrtu „Kola“ in „Sokola“ velika ljudska veselica, pri kateri so sodelovala pevska društva „Kolo“, „Merkur“, „Mladost“, „Sloboda“ in „Sloga“.

Tudi ta sokolska slavnost je pokazala, da je Sokolstvo najmočnejša vez slovanskih plemen in najlepši dokaz njih krepkega življenja.

Blagodejne vplive sokolske organizacije vidimo danes najživeje pri Hrvatih; njih sistematično delovanje sokolsko v telovadnici kaže znamenite uspehe. Hrvati se smejo ponašati, da prodira sokolska misel v ljudstvu vskljud tolikim zaprekam, zadržujočim razvoj Sokolstva — da se širi celo hitreje, nego so upali sami.

—e—k.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Občni zbor Slovenske sokolske zveze se bo vršil v Ljubljani dne 1. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ z naslednjim dnevnim redom:

1. Nagovor staroste ljubljanskega Sokola.

2. Volitev predsedništva, t. j. staroste, prvega in drugega podstaroste, načelnika, tajnika, blagajnika, zapisničarja in treh namestnikov.

3. Volitev treh pregledovalcev računov.

4. Določitev letnega prispevka.

5. Slučajnosti.

V primeru, da prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil z istim dnevnim

redom eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število navzočnih zastopnikov (člen 11., zadnji odstavek pravil).

Želeti je, da se delegatje ustanovnega občnega zbora udeleže v kroju.

Iz zveznih pravil naj ponatisnemo te-le določbe:

Čl. 4. Društveno imetje se steka iz rednih denarnih prispevkov zveznih društev in iz prostovoljnih prispevkov. Redne prispevke določa zvezni občni zbor; plačati jih je vedno naprej in v celem letnem znesku naenkrat v začetku upravnega leta, najkasneje pa do konca meseca marca. Upravno leto se pričinja s 1. januarjem. Društvo, ki vstopi med letom, ima plačati takoj cel prispevek za tekoče leto in dobi članske pravice šele potem, ko plača prispevek.

Za novo ustanovljena društva velja naslednja olajšava: vsako novo ustanovljeno društvo, ki pristopi zvezi, je prvo leto svojega obstanka docela prosto zveznih prispevkov, drugo leto plača polovico in šele tretje leto mu nastane dolžnost, da plača ves prispevek.

Čl. 10. Občni zbor je sestavljen iz zastopnikov društev, ki pripadajo zvezi; vsako društvo pošlje za vsakih 50 svojih članov po 3 zastopnike. Prebitki, večji nego 25, se štejejo za celih 50. Društva, ki imajo pa manj nego 50 članov, pošljejo ravno tako po 3 zastopnike. Zastopniki se izvolijo pred zveznim občnim zborom na občnih zborih posameznih društev za eno leto.

Iz čl. 11.: Pristop k občnemu zboru z razpravno pravico imajo vsi člani zveznih društev, glasovalno in volilno pravico pa imajo samo izvoljeni zastopniki društev. Tem zastopnikom enakopravni so člani zveznega odbora.

Občni zbor je, izvzemši primer v čl. 27., sklepčen, če je prisotna vsaj petina vseh zastopnikov zveznih društev, in odloča in voli z nadpolovično večino glasov navzočih zastopnikov. Ob enolikoglasju odločuje predsednik, ki sicer ne glasuje. Pri volitvah odločuje ob enolikoglasju žreb. Vsak zastopnik ima samo en glas. Pooblastila niso dopuščena. Za premeno pravil je treba dveh tretjin glasov prisotnih zastopnikov.

Vse volitve se vrše z glasovnicami, ki jih mora vsak društveni zastopnik oddati osebno. Aklamacija je le tedaj dopustna, če jo sklene občni zbor.

Po členu 12. je občnemu zboru med drugim pridržano, voliti predsedništvo, ki obstoji iz članov, navedenih že v dnevnem redu, dalje odločevati o predlogih, ki jih stavi odbor ali društva. Predlogi društev se morajo najmanj mesec dni naprej poslati odboru. Pozneje podani predlogi se prepuste k razpravi le tedaj, če s tem soglašajo nadpolovična večina prisotnih zastopnikov.

Ustanovna seja zveznega vaditeljskega zbora bo v nedeljo, 1. oktobra t. l. v „Narodnem domu“ v Ljubljani po zveznem občnem zboru. Na dnevnem redu je volitev 5 članov, ki jih je voliti načelnikom v zvezi združenih društev izmed vaditeljev zvezi pripadajočih sokolskih društev.

Celjski Sokol je priredil dne 8. julija t. l. zvečer na dvorišču narodnega doma v Celju skupno z „Žalskim odsekom“ javno telovadbo, ki je uspela v vsakem pogledu, da ne more bolje in lepše. Marsikoga je ugodno presenetila ta javna telovadba in to ne samo z ozirom na precizno in skladno izvedbo vseh posameznih točk, ampak tudi na lepo število telovadcev, splošno pa se je priznaval velik napredek žalskih Sokolov. Proste vaje za jubilejno slavnost dunajske sokolske župe je izvajalo 35 telovadcev. Izvajale so se skladno in natančno, tako da smo čuli priznanje tudi od takih, ki so doslej smatrali sokolske javne telovadbe le za nekako izpremenjeno pri različnih zabavah. „Sedaj šele vidimo, kako lepa je telovadba“, so klicali vsi oduševljeni.

Ni še ponehalo pohvalno ploskanje po odhodu telovadcev, ko so zaorili navdušeni živio-klici gledalcev: na telovadišče so prikorakale Sokolice — gojenke. Ob njih nastopu je občinstvo prekipevalo navdušenja. Gojenke so potem, ko se je burni pozdrav polegel, izvajale vaje s palicami z natančnostjo in sigurnostjo, ki obeta najlepši napredek. Kakor že ob njih nastopu aplavz ni hotel potihnuti, se tudi ob odhodu ni hotel nikakor poleči. Vsak je moral reči, da je bila to točka, ki je občinstvu najbolj ugajala.

Po nastopu gojenk je pokazal sokolski naraščaj pod vodstvom br. Antona Jagra, pri prostih vajah, da bo vzrastel iz njega „Celjskemu Sokolu“ čil pomladek, ki mu bo leto za letom polnil vrste. Občinstvo je tudi mladim „Sokoličem“ izražalo burno priznanje, katero so pa tudi po pravici zaslužili.

Po prostih vajah gojencev so nastopili telovadci v štirih vrstah na orodju: na drogu, 2 bradljah in konju, a gojenci s skokom čez kozla. Tudi pri tem nastopu se je videlo krepko stremljenje po enotnem načrtu, po pravi sokolski telovadbi. Nikake pretiranosti, nikakega stremljenja po takozvanih „bombenefektih“, temveč videli smo le postopni napredek od najložjega do najtežjega. V vsem pa smo občudovali res sokolsko disciplino in red.

Ko je nato še vaditeljski zbor pokazal na bradlji, kako daleč se lahko dospe z vztrajno in marljivo vadbo, se je zaključil telovadski spored z veliko skupino na dveh bradljah in na konju. Veeslikovita je bila ta skupina, občinstvo pa je posebno presenetila naglica in točnost, s katero jo je izvedlo 27 telovadcev.

Po javni telovadbi se je razvila neprisljena prosta zabava. Podstarosta br. dr. Gvidon Serbec je pozdravil navzočne, br. dr. Ljudevit Štiker je pa predaval o pomenu „Sokolstva“. Tudi to predavanje je imelo zaželjeni uspeh.

Ta javna telovadba je zopet pokazala čilost „Celjskega Sokola“, pa tudi njegovo priljubljenost med celjskimi Slovenci, kajti vkljub temu, da se je vršila v soboto zvečer, je privabila toliko občinstva, da je primanjkovalo prostora. Celjski Sokol pa je lahko ponosen na to prireditvev — zagotovila mu je zopet lep moralen uspeh. — k.

Tržaški Sokol. Telovadba mu je urejena takole: a) starejši telovadci telovadijo skozi celo leto po 3krat na teden od 8. do 10. ure zvečer; njih število: 30—40; b) dijaki (20) 2krat na teden od 5.—7. pop. od septembra do maja; c) gojenci (40) 2krat na teden od 4.—6. pop. od septembra do maja. Javno je nastopil tržaški Sokol letos 7. majnika; telovadbo je nekoliko oviralo slabo vreme, vendar je dobro uspela, zlasti proste vaje so pokazale lep napredek v izvežbanosti in pred vsem dobro disciplino. Žal, da je malo zanimanja v Trstu za Sokola, javni telovadbi je prisostovalo samo kakih 100 do 120 gledalcev. Vkljub temu — vztrajnost velja, počasi se že izpremene razmere. Na občnem zboru, ki se je vršil 1. julija, je bil izvoljen naslednji odbor: dr. O. Rybač, starosta; dr. E. Slavik, podstarosta; F. Kuhar, tajnik; L. Modic, blagajnik; H. Maurin, načelnik; dr. Wilfan, V. Ternovec, E. Koechler, M. Ajdišek, odborniki;

M. Zwitter, R. Rutar, L. Knaflič, namestniki. Vaditeljski zbor se v kratkem osnuje.

Kamniški Sokol. Dne 9. julija je bil za kamniške Sokole imeniten dan. Priredili so prvo javno telovadbo, nastopili prvokrat v sokolskem kroju. Kaj lepo je bilo videti okoli 30 čvrstih Sokolov, ki so, spremljani od kamniške godbe in mnogobrojnega občinstva, korakali na Vrhopolje, kjer se je vršila veselica. Javna telovadba je pokazala, da ima kamniški Sokol dobro podlago, da goji telovadbo resno in vztrajno. Le tako dalje in trajen obstoj in vedno večji napredek je zagotovljen! Na telovadišče so prikorakali telovadci v pravilnem, neprisljenem koraku. Slišali smo točna povelja, videli sigurno izvajanje. Izvedba redovnih vaj nas je prepričala, da vlada v društvu vzorna disciplina. Na orodju — drogu in bradlji — mlado društvo seve vobče ni moglo pokazati več nego začetnih vaj. Ali tudi te vaje, izvedene točno in elegantno, so na gledalca napravile najlepši vtisk. Le pohvaliti je, da je društvo izbralo le sedanji izvežbanosti docela primerne vaje in niso telovadci, kakor se žal opaža sempatja pri drugih društvih, mučili sebe in gledalcev z napol izvedenimi, pretežkimi vajami. Skupine na bradlji so se lepo posrečile. Proste vaje so naredile dober splošen vtisk. Priporočati pa je kamniškemu Sokolu markantnejšo, krepkejšo in v podrobnem natančnejšo izvedbo, hitrejši prehod iz enega položaja v drugega. Sicer pa mu je le čestitati na lepem uspehu in napredku, ki ga je dosegel v tako kratkem času. Daljnemu vztrajnemu delu sokolskemu: na zdar! — u —

Raznoterosti.

Slavnosti odkritja Prešernovega spomenika se je slovensko Sokolstvo udeležilo v jako častnem številu. Zastopana so bila sokolska društva iz Brežic (6 članov v kroju), Celja (30), Gorice (2), Idrije (9), Jesenic (24), Kamnika (4), Kranja (24), Ljubljane (116), Novega mesta (3), Postojne (20), Solkana (4), Šiške (29), Trsta (18), Tržiča (4) in Zagorja (25), 15 društev s 318 člani v kroju. Zveza hrvatskega Sokolstva je poslala deputacijo 16 Sokolov iz Zagreba, katerim sta se pridružili deputaciji Sokola v Opatici (2) in na Sušaku (3). Sokolski nastop pri iz-

prevodu in ob spomeniku se je izvršil brez napake, ob najlepši disciplini. Sokolstvo je vedno dostojno počastilo spomin velikega našega pesnika. Sokolska društva so tako na nvanje prelepo izvršila svojo častno dolžnost; naj pa bi tudi ona pripomogla k temu, da se v narodu čimdalje bolj razširi spoznanje prekrasnih pesmi in poglobi umevanje vznesenih misli največjega Slovenca, pesnika najfinejših čuvstev, misleca najglobljih misli, svojega naroda vzbuditelja in poslavitelja!